

Volgens advocaat-generaal Wathelet is Polen zijn verplichting tot omzetting van de richtlijn ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen niet nagekomen

Omdat Polen tot op de datum van het onderzoek van de feiten in zijn niet-nakoming heeft volhard, moet deze lidstaat worden veroordeeld tot een dagelijkse dwangsom van 61 380 EUR vanaf de datum van uitspraak van het arrest van het Hof

Het Verdrag van Lissabon, dat op 1 december 2009 in werking is getreden, maakt het voor het Hof van Justitie mogelijk om reeds bij het eerste niet-nakomingsarrest financiële sancties op te leggen ingeval aan de Commissie geen nationale maatregelen tot omzetting van een richtlijn zijn meegedeeld.¹

In 2009 hebben het Parlement en de Raad in het kader van het „klimaat- en energiepakket” drie richtlijnen vastgesteld.² Dit pakket had tot doel, een rechtskader vast te stellen waarmee de Unie in 2020 een verlaging van de broeikasgasemissies met 20 % in vergelijking met 1990, een verhoging tot 20 % van het aandeel energie uit hernieuwbare bronnen in het bruto-eindverbruik van energie en een verbetering van het energierendement in de Unie met 20 % zou kunnen realiseren.

Als onderdeel van dat pakket bepaalt richtlijn 2009/28 met name dwingende nationale doelstellingen voor het aandeel energie uit hernieuwbare bronnen in het bruto-eindverbruik van energie en in het vervoer. Op grond van deze richtlijn zijn de lidstaten verplicht erop toe te zien dat een reeks waarborgen, inlichtingen of stimulansen wordt gegarandeerd in verschillende administratieve procedures, voorschriften en regels. Bovendien legt de richtlijn een aantal verplichtingen op waarmee toegang tot en verspreiding van diverse informatie over hernieuwbare energie en het gebruik ervan kan worden verzekerd. De richtlijn omschrijft aan welke duurzaamheidscriteria biobrandstoffen en vloeibare biomassa moeten voldoen om in aanmerking te worden genomen bij de beoordeling of de voorschriften van de richtlijn worden nageleefd, alsmede om in aanmerking te komen voor financiële steun. Voorts bepaalt de richtlijn de beginselen waarmee de controle op de naleving van de duurzaamheidscriteria kan worden gegarandeerd. Tot slot bepaalt de richtlijn dat de nationale omzettingsmaatregelen uiterlijk op 5 december 2010 in werking moeten treden en aan de Commissie moeten zijn meegedeeld.

¹ Artikel 260, lid 3, VWEU.

² Richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van richtlijn 2001/77/EG en richtlijn 2003/30/EG (PB L 140, blz. 16); richtlijn 2009/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 tot wijziging van richtlijn 2003/87/EG teneinde de regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten van de Gemeenschap te verbeteren en uit te breiden (PB L 140, blz. 63); richtlijn 2009/30/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 tot wijziging van richtlijn 98/70/EG met betrekking tot de specificatie van benzine, dieselbrandstof en gasolie en tot invoering van een mechanisme om de emissies van broeikasgassen te monitoren en te verminderen, tot wijziging van richtlijn 1999/32/EG van de Raad met betrekking tot de specificatie van door binnenschepen gebruikte brandstoffen en tot intrekking van richtlijn 93/12/EEG (PB L 140, blz. 88).

Van oordeel dat de door Polen meegedeelde handelingen geen omzetting van de richtlijn vormden, heeft de Commissie beroep bij het Hof ingesteld. Zij verwijt Polen, ten eerste, niet de maatregelen te hebben vastgesteld die noodzakelijk zijn om aan de richtlijn te voldoen en, ten tweede, haar in ieder geval niet de eventuele nuttige instrumenten te hebben meegedeeld. De Commissie verzoekt het Hof Polen te veroordelen tot betaling van een dwangsom van 61 380 EUR per dag vertraging vanaf de datum van uitspraak van het in deze zaak te wijzen arrest.

In zijn conclusie van heden **geeft advocaat-generaal Wathelet het Hof in overweging vast te stellen dat Polen op het Unierecht inbreuk heeft gemaakt.**

De advocaat-generaal herinnert allereerst eraan dat, hoewel de bewijslast inzake het bestaan van een vermeende niet-nakoming op de Commissie rust, de lidstaten ertoe gehouden zijn haar taak te vergemakkelijken door aan de Commissie duidelijke en nauwkeurige inlichtingen te verstrekken. Zo moeten de lidstaten ondubbelzinnig aangeven met welke wettelijke en bestuursrechtelijke maatregelen zij menen te hebben voldaan aan de verschillende verplichtingen die uit de richtlijn voortvloeien. Niet-nakoming van deze verplichting door een lidstaat – of hij nu in het geheel geen dan wel onvoldoende duidelijke en nauwkeurige inlichtingen heeft verstrekt – kan op zich al rechtvaardigen dat de procedure wegens niet-nakoming wordt ingeleid.

Vervolgens stelt de advocaat-generaal vast dat bij het verstrijken van de termijn die was gesteld in het met redenen omklede advies dat de Commissie Polen had toegezonden, deze lidstaat nog niet alle voor omzetting van de richtlijn noodzakelijke maatregelen had genomen en evenmin de nuttige instrumenten had meegedeeld. Dienaangaande benadrukt hij dat Polen, door aan te voeren dat de wet die is vastgesteld in juli 2013 (dus lang na het verstrijken van de in het met redenen omklede advies gestelde termijn) „de basishandeling tot omzetting van de richtlijn vormde”, impliciet heeft erkend dat de reeds bestaande nationale regeling geen volledige omzetting van de richtlijn vormde.

Bovendien is de advocaat-generaal van mening dat Polen, op de datum van het onderzoek van de feiten door het Hof, een aantal bepalingen van de richtlijn nog steeds niet in nationaal recht had omgezet en evenmin de Commissie toereikende omzettingsmaatregelen had meegedeeld. Met betrekking tot de door de Commissie gevorderde veroordeling tot betaling van een dwangsom benadrukt de advocaat-generaal dat een dwangsom, in se, een geschikt financieel middel is om een lidstaat ertoe aan te sporen de voor beëindiging van de vastgestelde niet-nakoming noodzakelijke maatregelen te nemen en volledige omzetting van een richtlijn te waarborgen. Volgens hem – en anders dan Polen betoogt – staat de mogelijkheid om een lidstaat te veroordelen vanaf het eerste niet-nakomingsberoep open wanneer geen mededeling is gedaan van maatregelen tot omzetting van een volgens een wetgevingsprocedure vastgestelde richtlijn ofwel van een richtlijn die, zoals in casu, volgens een vergelijkbare procedure is vastgesteld vóór de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon (medebeslissingsprocedure) en waarvan de omzettingstermijn na die datum is verstreken. Voorts hoeft de Commissie haar beslissing om gebruik te maken van de mogelijkheid om veroordeling van een lidstaat tot betaling van een dwangsom of een forfaitaire som te vorderen, niet specifiek te motiveren wanneer deze lidstaat geen maatregelen tot omzetting van een richtlijn heeft meegedeeld of enkel maatregelen heeft meegedeeld die een onvolledige of onjuiste omzetting van een richtlijn vormen. Zoals het Hof reeds heeft geoordeeld, is het noodzakelijk dat de bepalingen van een richtlijn worden uitgevoerd met een onbetwistbare dwingende kracht en met de specificiteit, nauwkeurigheid en duidelijkheid die nodig zijn om te voldoen aan het vereiste van rechtszekerheid.

Gelet op de ernst en de duur van de inbreuk, het door de Commissie voorgestelde vaste forfaitaire basisbedrag en de financiële draagkracht **geeft de advocaat-generaal het Hof in overweging Polen een dagelijkse dwangsom op te leggen van 61 380 EUR per dag**

vertraging totdat Polen de maatregelen tot omzetting van de richtlijn aan de Commissie meedeelt. Hij stelt ook voor dat de verplichting tot betaling op de datum van het arrest van het Hof ingaat, op voorwaarde dat de niet-nakoming op die datum van uitspraak nog steeds voortduurt.

NOTA BENE: Een beroep wegens niet-nakoming gericht tegen een lidstaat die zijn uit het recht van de Unie voortvloeiende verplichtingen niet is nagekomen, kan worden ingesteld door de Commissie of door een andere lidstaat. Indien het Hof van Justitie de niet-nakoming vaststelt, dient de betrokken lidstaat zo snel mogelijk aan dit arrest te voldoen. Wanneer de Commissie van oordeel is dat de lidstaat niet aan het arrest heeft voldaan, kan zij een nieuw beroep instellen en daarin financiële sancties vorderen. Worden de Commissie echter geen maatregelen tot omzetting van een richtlijn meegedeeld, dan kan het Hof van Justitie, op voorstel van de Commissie, bij het eerste arrest sancties opleggen.

NOTA BENE: De conclusie van de advocaat-generaal bindt het Hof van Justitie niet. De advocaten-generaal hebben tot taak, in volledige onafhankelijkheid het Hof een juridische oplossing te bieden voor het concrete geschil. De rechters van het Hof beginnen vandaag met de beraadslagingen over het arrest, dat op een latere datum zal worden gewezen.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van de conclusie is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170